

ciis, ubi est consuetudo, & g. can. Non. dist. 12. & l. Omnes. c. de Episc. & Cleric. Accedit, quod dicitio seu hic non sumatur in sensu disjunctivo, sed declarativo, & expositivo indicans, quod verba inter quae stat, idem significant, ut bene advertit Fagnanus lo. cit. n. 27. ut sensus sit, in locis seu, id est, Provincialis, arg. c. Cons. 7. de Posulat. Pralat.

Confirmatur. Correctio Jurium est odiosa, & pro possibili vitanda; cum expedit Jura Juribus concordare, & eorum correctiones, si sustineri valeant, evitari, ut dicitur c. Cum expedit. 29. de Election. in 6. ergo cum in praedicto sensu bene concordare possimus cum Juramento cum Jure antiquo, id facere debemus.

Quindocumque Procuratio ratione, & intuitu Visitationis datur, non incongrue breviter de ea hic agitur.

64 Queritur IV. Quid sit Visitatio, seu visitare, ratione cuius debatur Procuratio? à quibus? circa quae? quare? & quomodo fieri possit, vel debeat? Resp. I. Visitare nihil aliud est, quam excessus, ac defectus inquirere, inventosque castigare, & convenientibus remediis emendare; atque observantiam obligationum juxta cujusvis personae, ac rei exigentiam, ubi adhuc viget conservare, & ubi deficit, in primum restituere. Barbosa de Offici. & potest. Episc. Allegat. 73. nu. 7. & in re communis, patebitque ex sequentibus.

65 Resp. II. Locorum Ordinarii v. g. Episcopi non tantum possunt, sed etiam tenentur graviter singulis annis, aut si ob latitudinem fieri nequeat, saltem quolibet biennio totam Dioecesim, & Ecclesias ejusdem visitare. Communis ac certa, per clara Jura can. Decrevimus. 10. cau. 10. q. 1. ibi: Decrevimus, ut annis vicibus ab Episcopo Dioecesis visitentur, & can. Episcopum. 11. ead. cau. & q. ibi: Episcopum per singulos annos ire oportet, ut exquirat &c. Quod si ipse aut languore letentur, aut aliis occupationibus implicentur, id explorare nequeverit, Presbyteros probabiles, aut Diaconos mitat, qui relictus Basilicarium, & Ministrarium vicem inquirent. Concordat Concilium Tridentinum Sess. 24. de Reform. cap. 3. ibi: Patriarche, Primates, Metropolitanus, & Episcopi proprium Dioecese per se ipsos, aut, si legitime impedit fuerint, per suum Generalem Vicarium aut Visitatorem, si quot annis totam propter vicis latitudinem visitare non poterunt, saltem majorem eius partem, ita tamen, ut tota biennio per se vel per Visitatores suos compleatur, visitare non praetermittant. Simile quid habetur Sess. 7. de Reform. cap. 8. ibi: Locorum Ordinarii Ecclesiarum quascumque, quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica singularis annis visitare teneantur, & opportunitatis Jure remediis providere, ut quae reparatione indigent, repoveantur; & Cura animarum, si qua illis imminuat, aliisque debitis obsequiis, minime defraudentur; appellationibus, privilegiis, consuetudinibus etiam ab immemorabili tempore praescriptis, judicium deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

66 Resp. III. Non tantum Ecclesias communes Dioecesis, sed etiam Capitula, & Ecclesias Cathedralis, alicuique majores, & personas illarum: item Monasteria non exempta, & quidem saepius in anno, si placuerit, visitare potest Episcopus. De Capitulis Cathedralibus aperte constat, ex Concilio Tridentino Sess. 6. de Reform. cap. 2. ibi: Capitula Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illarumque Personarum nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordatis, quae tantum suos obligent Auctores, non etiam Successores, tueri se possunt, quo minus à suis Episcopis, & aliis majoribus Praelatis per se ipsos solos, vel illis, quibus huiusmodi privilegia, juxta Canonicas Sanctiones, toties quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica possint,

& valeant. De Monasteriis non exemptis constat ex can. Visitandi. 24. cau. 18. q. 2. ibi: Quoties placuerit, & can. Non semel. 29. ead. cau. & q. ibi: Non semel, sed saepius in anno Episcopi visitent Monasteria Monachorum, & si aliquid corrigendum fuerit, corrigatur.

Resp. IV. Regulares tamen, & Monasteria eorum exempta, quae in Congregationem redacta subsunt totius Ordinis Capituli, nullatenus visitari possunt ab Episcopis, etiam si ibidem Regularis disciplina non vigeat. Fagnanus in c. Grave. 19. de Offici. Ordinar. n. 12. arg. Concil. Trident. Sess. 25. de Regular. cap. 20. Nisi habeant Ecclesias, ob quas eis immineret Cura animarum secularium; quia tunc etiam Regulares hujusmodi Curam animarum exercentes sub suo immediate in iis, quae ad istam Curam & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictionis, visitationis, & correctionis Episcopi, in cuius Dioecesi sita sunt, statuit Concilium Tridentinum Sess. 25. de Regular. cap. 11. & notat Fagnanus loc. cit.

Item nequeunt visitare exempta Regularium Monasteria supremum Ordinis Caput non habentia, si apud eos viget Regularis observantia, etiam si fuerint commendata Monasteria. Fagnanus in c. Grave. 19. de Offici. Ordinar. n. 16. arg. Concil. Trident. Sess. 25. de Reform. cap. 8. ubi tantum illa Monasteria commendata, in quibus non viget disciplina Regularis, datur Episcopis visitandi potestas.

Porro potest Episcopus quoad punctum Clausurae visitare quatuorvis Monachalia Monasteria, etiam illarum, quae supremo Ordinis Capiti subsunt, per dicta Tr. XXXV. §. 2. à n. 28.

Resp. V. Quando Episcopus visitat Dioecese, tunc non tantum Ecclesias, & Clerum, sed etiam Laicos, & populum quoad crimina, & delicta, atque praecipuum observantiam, sicutemque Orthodoxam visitare, ac debite corrigere potest, & debet, arg. c. Romana. 1. h. t. in 6. ibi: Nec Clericum tantum, sed etiam populorum visitationem intensus &c. & ibi Inola, Azorius p. 2. lib. 3. cap. 41. q. 2. Ratio est; quia ad potestatem Ecclesiasticam spectat de quocumque peccato mortali corrigere quemvis Christianum, & si correctionem contempserit, per distractionem Ecclesiasticam coercere; ut dicitur c. Novit. 13. de Jud. Confirmatur ex Concilio Tridentino Sess. 24. de Reform. cap. 3. ubi Visitationis finem illis verbis proponit: Visitationem autem omnium istorum praecipuum sit scopus, sanam Orthodoxamque doctrinam, expulsi heresibus, inducere; bonos mores tueri; praevarios corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus, ad Religionem, pacem, innocentiamque accendere; caetera prout tempus, locus, & occasio feret, ex Visitationum prudentia ad Fidei fructum constituere. Ad quem finem ordinatur cit. c. 1. h. t. in 6. ut si Visitator commode, & absque difficultate accedere ad unamquamque (Ecclesiam) non poterit, de pluribus locis ad unum congruam, Clericos, & Laicos sudeat convocare, ne in illis Visitatio postponatur.

Infertur, illos Visitatores muneris suo minime satisfacere, qui de Ecclesiis, & Clericis tantum solliciti, populum penitus negligunt, & debitam curam non adhibent, quomodo imponere grassantia publica vitia, & scandala, scandalosaeque consuetudines convenientibus mediis tollantur, impediuntur, & eradiciuntur; praesertim cum auctoritas Episcopalis in his pro munere officii debite interposita plus quam copiosae efficiant Conciones Pastorum de Cathedrali.

Ceterum de modo visitandi spectanda cujusvis Dioecesis laudabilis consuetudo; dummodo substantialia à jure praescripta non negligantur. Videri etiam de hoc possunt integrae formulae ab Auctoribus traditae. De quibus, sicut & de reliqua Visitationis materia

materia consule Doctores, praesertim Barbosam de Offici. & potest. Episc. Allegat. 73. q. 75. Fagnanum in c. Concremente. & c. Grave. de Offici. Ordinar. Azorium p. 2. lib. 3. cap. 41. & q. 2. & alios.

Solum hic addendum, quod contra Visitationem nulla fieri possit Praescriptio, prout late jam probatum est Lib. 2. Tit. 26. de Praescript. à numer. 49. ubi vide.

TITULUS XL.

De Consecratione Ecclesiarum, vel Altaris.

1. Ratio Ordinis.

Quoniam Censuram Ecclesiasticam, de quo in praecedenti Titulo egimus, potissimum imponitur in Consecratione Ecclesiarum, hinc ordine non incongruo praesens Titulus praecedentem sequitur.

§. I.

De Consecratione Ecclesiarum, & Coemeterii: ubi etiam de Execratione, & Violatione, seu Pollutione: ac de Reconciliatione utriusque.

SUMMARIUM.

- 1 Consecratio Ecclesiarum quid?
- 2 Potest fieri per solum Episcopum loci.
- 3 Sub Missa: quavis tamen die.
- 4 Ecclesia non potest consecrari sine sufficienti dote: & quae haec?
- 5 Limitatur hoc in Ecclesiis Regularium.
- 6 De ritu Consecrandi. Remissio.
- 7 Prædicatione non tenetur Episcopus j. junare.
- 8 Fratres Minores p. sum proprias Ecclesias & Oratoria benedicere, ac ad cultum Divinum deputare.
- 9 Quomodo probetur Ecclesiarum Consecratio? Et quid Juris in dubio?
- 10 Testis unus quando sufficit? quando non? Ibid.
- 11 Ecclesia ex tota, vel secundum majorem partem simul destructa, exccratur, & indiget nova Consecratione.
- 12 Non item, si successore, vel secundum minorem partem.
- 13 Quid si igne excuratur?
- 14 Ecclesia amplificata quando indigeat Consecratione.
- 15 Mixtione quomodo non sacra fiant sacra?
- 16 Ecclesia polluitur iniuriis sanguinis effusione.
- 17 Si fiat per actionem graviter peccaminosam in ipsa Ecclesia? Et num. 18.
- 18 Et sanguis copiose suat.
- 19 Ecclesia polluitur insuper per homicidium in ea commissum.
- 20 Et per quales? Ibid.
- 21 Item per illicitum seminis effusionem: & qualem?
- 22 Ac per sepulturam Excommunicati, aut Infidelis, vel infantis non baptizati.
- 23 Ob nullum occultum delictum Ecclesia polluitur.
- 24 Effectus pollutionis Ecclesiae quid?
- 25 Si Ecclesia consecrata violatur, debet statim, & quidem de Jure per Episcopum reconciliari.
- 26 Ex commissione, vel Privilegio Pape (non item Episcopi) potest reconciliatio fieri à simpli Sacerdote.
- 27 Tale privilegium pro suis Ecclesiis habent Fratres Minores.

Dieta quid? Ibid.

- 28 Si Ecclesia non consecrata, sed tantum benedicta polluitur, potest & debet statim à Sacerdote quovis communi aqua Lustrali.
- 29 Coemeterium consecratur, polluitur, & reconciliatur eodem modo, quo Ecclesia.
- 30 Polluta Ecclesia polluitur Coemeterium, sed non e contra.

Queritur I. Quid sit Consecratio Ecclesiarum? à quo. quando. & quomodo fieri possit, ac debeat? Resp. I. Consecratio Ecclesiarum est Dedicatio ejusdem ad cultum Divinum speciali ritu facta à legitimo Ministro, ad hoc, ut populus Christianus opera Religionis in ea rite exercere valeat. Sannig h. t. cap. 1. n. 2. & in re Communis. Patetque definitio ex terminis.

Resp. II. Loquendo de Jure, solus Episcopus loci rite consecrare potest Ecclesiam. Barboza de Offici. & potest. Episc. Allegat. 27. n. 1. cum Communi ac certa aliorum, textu claro can. Interdictum. 10. cau. 16. q. 1. can. Nemo. 9. & can. Nullus. 15. de Consecr. dist. 1. Dicitur, rite; quia licet etiam Episcopus alterius Dioecesis Ecclesiam valide consecrare valeat; tamen id rite, seu licite non facit, & propterea per irregulam annum punitur Suspensione ab exercitio Pontificalium. Concilium Tridentinum Sess. 6. de Reform. cap. 5. & Sess. 14. cap. 2. debetque per eundem annum cessare à celebratione Missarum, can. Episcopus. 28. cau. 7. q. 1. si absque licentia Episcopi loci faciat. Quia quamvis non possit Episcopus minus consecrandi Ecclesiam committere alicui Episcopo c. Aqua. 9. h. t. ubi etiam ratio habetur; quia consecrare Ecclesiam est potestas Ordinis Episcopalis, quae non nisi Episcopo committi valet.

Resp. III. Quamvis Ecclesia quovis die etiam non Festivo rite consecrari valeat, tamen non nisi inter Missam licite consecrari potest. Prima pars patet ex c. 2. h. t. ibi: Licet Ecclesiis Dedicacionem impendere tantis diebus Dominicis, quam privatis. Altera pars habetur can. Omnes. 7. de Consecr. & can. de Fabrica. cum Missa debent semper consecrari & can. de Fabrica. 24. ead. dist. unde peccat Episcopus, si absque celebratione Missae Ecclesiam consecret; quamvis consecratio valeat, ut bene docet Miranda in Manual. Pralat. q. 39. a. 1. conclus. 3. Barboza lo. cit. n. 10. & alii.

Resp. IV. Episcopus licite consecrare Ecclesiam non potest, nisi prius de dote ei provisius fuerit, uti expressè dicitur c. Cum si. ut 8. h. t. quae dos competens, & sufficiens esse debet pro Ecclesiae Ministris, luminariis aliisque necessariis, can. Nemo. 9. de Consecr. dist. 1. & can. 1. c. u. 1. q. 2. ibi: Hoc unumquodque Episcoporum meminerit, ut non prius ded. get Ecclesiam, nisi antea dotem Basilicæ & obsequium ipsius per donationem Chartulae confirmatum accipiat. Ratio subjungitur: Nam non levis culpa est ista temeritas, si sine luminariis, vel sine substantiali sustentatione eorum, qui ibidem servituri sunt, tanquam domus privata conquiri ibidem servituri sunt, tanquam domus sustentationis secretur Ecclesia. In cognoscenda haberi ad Decimas, oblationes, & alias obventiones spirituales, Ecclesiae Ministris de Jure competentes, ut bene observat Abbas in cit. c. Cum sicut. 8. h. t. n. 5. & sequitur Pirhing eod. n. 6. ubi etiam post Azorium p. 2. lib. 9. cap. 3. q. 7. Sylvestrum v. Ecclesia. 2. q. 2. addit, quod ab initio tanta dos non requiratur, ut sufficiat etiam ad hospitalitatem, & alia onera sustinenda, arg. c. Cum dilectus. de Consecr. quia nullo à Jure requiritur, tum quia Ecclesiae pauperes ad talia onera non tenentur.

Limitatur tamen Conclusio in Ecclesiis Mendicantium, nec non in Ecclesia, quae edificata in Monasterio